

NAVADNI DIVJI KOSTANJ

Aesculus hippocastanum

Tinka Bačič, Robert Brus, Petra Sladek, Simona Strgulc Krajšek
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

DOMOVINA jug Balkanskega polotoka.

OPIS Navadni divji kostanj je do 30 m visoko listopadno drevo z gosto, široko razvejeno okroglasto krošnjo z krhkimi, debelimi vejami. Lubje je sivkastorjavoz njega odstopajo bolj ali manj okroglaste luske. Navzkrižno razporejeni listi so dlanasto sestavljeni iz 5–7 lističev, ki so skupaj pritrjeni na 15–20 cm dolg pecelj. Lističi so podolgovato narobejajčasti, 10–25 cm dolgi in do 10 cm široki, sedeči, z nazobčanim robom. Cvetovi so beli in združeni v pokončna, 20–30 cm dolga latasta socvetja. Cvet ima 5 zraslih čašnih listov in 5 belih in rdeče ali rumeno pegastih venčnih listov. Plodovi so 5–6 cm debele, okrogle zelene bodičaste glavice, z 1–3 bleščečimi kostanjevo rjavimi semeni z značilno svetlo liso.

ČAS CVETENJA Maj in junij.

ZRELOST SEMEN September–oktober .

RASTIŠČA Je eno najpogosteje sajenih okrasnih dreves v parkih, drevoredih in po zelenih površinah v urbanem okolju. S semeni se je ponekod zaneslo tudi v gozdove, kjer na nekaterih mestih uspeva podivjano.

RAZMNOŽEVANJE IN RAZŠIRJANJE S semeni.

ODSTRANJEVANJE Mlada drevesca izruvamo, večja posekamo ali požagamo, po potrebi ta postopek ponovimo.

KAM Z ODSTRANJENIMI RASTLINAMI

Rastlinski material do količine 2 m³ lahko oddamo v zbirni center na Povšetovi 2 v Ljubljani:

V zabojnik ZELENI ODREZ odložimo:

- veje (lahko z listi in socvetji) in debla do premera 2 cm,
- ločeno zbrane liste in socvetja.

V zabojnik INVAZIVNE RASTLINE – OSTALO odložimo:

- podzemne dele,
- veje s plodovi ali ločeno zbrana semena.

Za oddajo večje količine rastlinskega materiala (nad 2 m³) ter vej in debel premera nad 2 cm se je pred oddajo treba dogovoriti s podjetjem JP VOKA SNAGA, d. o. o.

(invazivne.rastline@snaga.si).

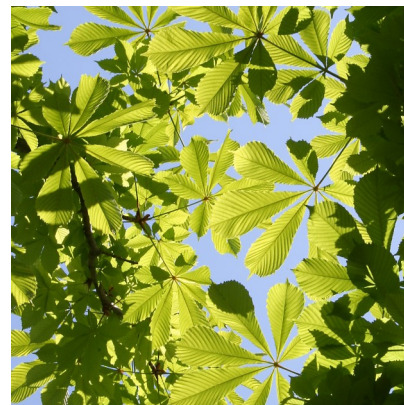
**PREPOZNAJ,
PREDELAJ
ALI PREDAJ.**

Navadni divji kostanj kot okrasno drevo v urbanem okolju. Foto: R. Brus.

Plodovi navadnega divjega kostanja so glavice, ki vsebujejo eno seme. Foto: R. Brus.

Listi navadnega divjega kostanja. Foto: R. Brus.

Ločeno zbrane liste lahko kompostiramo v domačem kompostniku.

MOŽNOSTI UPORABE ODSTRANJENIH RASTLIN

LES

Les ima nizko gostoto in slabo trdnost, je mehak in krhek in sodi v skupino neodpornih lesnih vrst. Sušenje lesa ni zahtevno. Les se zelo dobro skoblja in rezka ter dobro struži, ostanke je mogoče utekočiniti in uporabiti kot dodatke k premazom za les. Uporabljajo ga v rezbarstvu, včasih za izdelavo modelov, kot polnilo pri izdelovanju stavbnega pohištva ali za oglje. Čelno rezan les se lahko uporablja za izdelavo lesenih črk za visoki tisk. Uporaben je za kurjavo in potencialno za izdelavo lesnih sekancev in drobljencev.

SEMENA

Semena za ljudi niso užitna, pogosto pa jih uporabljajo za izdelavo zdravil, povezanih s prekrvavitvijo in za krmo, uporabni so tudi za različne dekoracije. Saponine iz semen je mogoče uporabljati kot nadomestek za milo. Iz semen se lahko pripravi preparat, ki preprečuje kalitev in je zato uporaben za zatiranje enoletnih plevelov.

LUBJE

Snovi iz lubja uporabljajo kot eno od sestavin v kremah za sončenje. Iz lubja je mogoče pridobiti rumeno in rjavo barvilo, iz listov in zelene lupine pa rjavo do rdečkasto barvilo.

Socvetje navadnega divjega kostanja.
Foto: S. Strgulc Krajšek.

Prodnik iz lesa divjega kostanja.
Foto: M. Merela

Kuhalnica iz lesa divjega kostanja.
Foto: M. Merela

APPLAUSE – OD ŠKODLJIVIH DO UPORABNIH TUJERODNIH RASTLIN Z AKTIVNIM VKLJUČEVANJEM PREBIVALCEV

Način citiranja: Bačič T., Brus R., Sladek P., Strgulc Krajšek S. (2018): Informativni listi za invazivne tujerodne vrste rastlin v projektu Applause. Navadni divji kostanj (*Aesculus hippocastanum*). Spletna stran: <https://www.ljubljana.si/sl/voja-ljubljana/applause/>

Mestna občina
Ljubljana

Univerza v Ljubljani

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Projekt APPLAUSE sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj preko pobude *Urban Innovative Actions*. Informacije in stališča odražajo izključno poglede avtorjev. Pobuda UIA zanje ne odgovarja, prav tako ne za njihovo uporabo.